

GORZOWSKIE

WIADOMOŚCI
KOŚCIELNE

ORGAN URZĘDOWY
KURII BISKUPIEJ
GORZÓW 1962
M A R Z E C

Gorzowskie Wiadomości Kościelne

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej

600-9409/3

Rok 6

Gorzów — marzec

Nr 3

PROGRAM DUSZPASTERSKI VI ROKU WIELKIEJ NOWENNY PRZED TYSIĄCLECIEM CHRZTU NARODU POLSKIEGO

I. Objaśnienie ogólne

VI Rok Wielkiej Nowenny — „rok wychowania chrześcijańskiego” — stanowi zamknięcie 3-letniego cyklu, poświęconego małżeństwu, rodzinie i kształtowaniu nowych pokoleń. Jest on dalszym ciągiem problematyki V Roku na co należy na czas zwrócić uwagę tak wiernych jak duchowieństwa. Wskazane byłoby wspomnieć o problematyce wychowania chrześcijańskiego, zwłaszcza w rodzinie, już w Pastorskim Orędziu Wielkanocnym do wiernych diecezji.

II. Czas trwania i zwiążanie ze Ślubowaniami Jasnogóorskimi

„Rok wychowania chrześcijańskiego” trwa od 6 maja 1962 r. (Dom. II pos Pascham) do 4 maja 1963 r.

Będzie on realizacją tej części Ślubowań Jasnogóorskich, w której modliliśmy się:

„Przyrzekamy Ci, Matko Chrystusowa, umacniać w rodzinach królowanie Syna Twego Jezusa Chrystusa, bronić czci Imienia Bożego, wszechpieać w umyśle i serca dzieci ducha Ewangelii i miłości ku Tobie, strzec Prawa Bożego, obyczajów chrześcijańskich i ojczystych.

Przyrzekamy Ci wychować młode pokolenie w wierności Chrystusowi, bronić je przed zepsuciem, otoczyć je czujną opieką rodzicielską”.

III. Hasło VI Roku Wielkiej Nowenny i jego cel

Hasło VI Roku brzmi: „MŁODZIEŻ WIERNA CHRYSZTUSOWI”.

Celem jego jest przypomnieć rodzicom ich podstawowy obowiązek wszechstronnego kształtowania w swych dzieciach wartości ludzkich i chrześcijańskich, wychowywania ich od najwcześniejszego dzieciństwa na pełnowartościowych ludzi i świadomych członków Chrystusowego Ciała Mistycznego.

Cel ten da się osiągnąć w ścisłym powiązaniu z tematyką poprzednich lat Nowenny, do której należy często nawiązywać w pracy duszpasterskiej. Nie można też pomijać sprawy podnoszenia poziomu moralnego i religijnego dorosłych.

IV. Patronką Roku jest Matka Chrystusowa, która w swym Boskim Synie ukształtowała ludzkie wartości, a nas wszystkich prowadzi w sposób dla każdego najwłaściwszy do pełni życia w Chrystusie i w Kościele.

V. Realizować zadania VI Roku Wielkiej Nowenny powinien cały Kościół w Polsce:

- a) **Duchowieństwo** — przez wskazywanie wiernym naczelných zasad chrześcijańskiego wychowania i samowychowania, stosowanie ich do codziennego życia i jego potrzeb (w ścisłym powiązaniu z warunkami lokalnymi), oraz niesienie rodzinom stałej pomocy w ich trudnościach wychowawczych.
- b) **Rodzice chrześcijańscy** — przez stałą troskę o wytworzenie w swych domach prawdziwie Bożej atmosfery, przez oddziaływanie na dzieci przede wszystkim przykładem własnego życia, przez stałe i konsekwentne zaprawianie dzieci do wytrwałego przestrzegania praw Bożych, a zwłaszcza przykazania miłości w całym swym postępowaniu, przez wyrabianie w nich poczucia odpowiedzialności za chrześcijańską postawę własną i otoczenia.
- c) **Dzieci młodzież** — przez dążenie do pełni chrześcijańskiego człowieczeństwa w oparciu o wskazówki Kościoła i rodziny, oparte na Objawieniu Bożym.
- d) **Ogół społeczeństwa** — przez tworzenie zdrowej wychowawczo atmosfery w życiu rodzinnym, społecznym i kulturalnym.

VI. Przygotowanie duszpasterzy

By ułatwić wiernym jak najowocniejsze przeżycie VI Roku Wielkiej Nowenny konieczne jest wszechstronne i bezpośrednio zaznajomienie kapłanów z jego tematyką. W tym celu odbędą się:

- a) Ogólno-krajowe **Dni Skupienia** dla Referentów Duszpasterstwa diecezji, poświęcone sprawie chrześcijańskiego wychowania młodzieży.
- b) **Nauki duszpasterskie** w poszczególnych diecezjach poświęcone osiągnięciom pedagogiki współczesnej w naświetleniu katolickim, omówieniu potrzeb i postawy młodzieży dzisiejszej oraz wychowawczym zadaniom Kościoła i sposobom ich realizacji.
- c) **Cykl pięciu Konferencji Dekanalnych** na temat zadań wychowawczych współczesnego duszpasterstwa parafialnego, z konkretnymi zastosowaniami do nauczania religii, wychowania do życia sakramentalno - liturgicznego oraz do zadania wychowawczego spowiedników.

Zostaną udostępnione za pośrednictwem Kurii następujące **pomocje duszpasterskie**:

- 1) Wypowiedzi Stolicy św. na temat wychowania (w wyborze),
- 2) Encyklika Piusa XI o wychowaniu „Divini illius Magistri” (w tłumaczeniu X. Korzonkiewicza),
- 3) Wybór ważniejszych wypowiedzi Biskupów z różnych krajów na temat wychowania,
- 4) Bibliograficzne omówienie ważniejszych pozycji literatury katolickiej (zwłaszcza polskiej) o wychowaniu,
- 5) Konspekty pięciu konferencji dekanalnych.

VII. Problem chrześcijańskiego wychowania, jako główny temat duszpasterski VI Roku Wielkiej Nowenny, należy uwzględnić we wszystkich dziedzinach pracy kapłańskiej w parafiach. W związku z tym przewiduje się:

- a) publikację **kazań niedzielnych i świątecznych** dla dorosłych, młodzieży i dzieci w czasopiśmie „Biblioteka kaznodziejska” (teksty kazań będą podane „in extenso”),

- b) co miesięczne nauki stanowe dla rodziców n. t. wychowania religijno-moralnego dzieci i młodzieży,
- c) co miesięczne nauki stanowe dla młodzieży n. t. kształtowania charakteru,
- d) kazania na Pierwsze Piątki miesiąca n. t. wychowania w miłości.

— Głównym tematem dorocznych rekolekcji Wielkopostnych w r. 1963 będzie dla dorosłych zagadnienie godności chrześcijanina, dla młodzieży zaś problem istoty charakteru chrześcijańskiego.

Przewiduje się dostarczenie dla parafii czterech konferencji adwentowych nt. „W oczekiwaniu Chrystusa”, jako przygotowania do pełni życia łaską.

Na „Soboty Maryjne” będą przygotowane czytanki nt. Macierzyństwa duchowego Najśw. Maryi Panny. Na Maj zaś i Październik 1962 r. dostarczone będą teksty czytanek: „W Szkole Maryjnej” (Biblioteka kaznodziej-ska”) oraz „Różaniec szkołą życia”.

Odpowiednie materiały będą dostarczone za pośrednictwem Kurii diecezjalnych.

VIII. Zadania kapłańskie w VI Roku Wielkiej Nowenny

Chrześcijańskie wychowanie młodzieży katolickiej daje rekojmię po-myślności na przyszłość. Obowiązek tego wychowania i odpowiedzialność za nie spoczywa na rodzinach katolickich i na kapłanach. Powinni oni wspie-rać się wzajemnie w tym trudnym i tak bardzo doniosłym zadaniu, uzupeł-niać nawzajem swe doświadczenia, dążyć do coraz lepszego zrozumienia psychiki, umysłowości i potrzeb dzisiejszej młodzieży, która — wbrew pozor-rom — pragnie oprzeć swe życie na ideałach chrześcijańskich. Zadanie kapłanów w tym wielkim dziele ma polegać na wskazywaniu rodzicom, wychowawcom i młodzieży sposobów wpajania w umysły i serca młodych podatne i chłonne na dobro i piękno, wiecznych prawd Bożych, aktual-nych w każdej, a więc i w naszej epoce.

Mają oni dopomagać — przede wszystkim środkami nadprzyrodzo-nymi — w mocnym zakorzenieniu się zasad chrześcijańskich w sumieniu i postępowaniu naszej młodzieży, największej nadziei rodziny, Kościoła i społeczeństwa.

Warszawa, dnia 29 grudnia 1961 r.

(—) Bp BOLESŁAW KOMINEK

Przewodniczący Komisji Duszpast. Episkopatu

(—) STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI

Przewodniczący Komisji Maryjnej Episkopatu

KAZANIA DLA DOROSŁYCH

- 6. V. 1962 — Niedziela II po Wielkanocy
ODNOWIENIE ŚLUBOWAŃ
List Pastorski Episkopatu
- 13. V. 1962 — Niedziela III po Wielkanocy
WYJAŚNIENIE HASEŁ VI ROKU WIELKIEJ NOWENNY
„Niewiasta gdy rodzi smutek ma, iż przysła jej godzina, lecz gdy porodzi dzieciątko już nie pamięta uciśnienia z powodu radości, że człowiek na świat się narodził!” (Ewangelia)

A. Chrześcijańskie wychowanie

1. Pojęcie wychowania chrześcijańskiego
2. Cel — osiągnięcie pełni zbawienia przez osiągnięcie pełni człowieczeństwa odkupionego.
3. Środki przyrodzone a przede wszystkim nadprzyrodzone.
4. Przedmiotem tego wychowania nie będą tylko rodzice i wychowawcy, ale wszyscy wierni.

B. Nowy człowiek w Chrystusie.

20. V. 1962 — **Niedziela IV po Wielkanocy**

POWOŁANIE BOŻE SKIEROWANE DO CZŁOWIEKA I JEGO ODPOWIEDŹ

1. Powołany do bytu „na obraz i podobieństwo Boże”; do synowstwa Bożego; odpowiednio do tego wyposażony.
2. Odpowiedzią człowieka — bunt przeciw temu powołaniu.
3. Konsekwencje: utrata stanu synowstwa Bożego (ale nie uposażenia) oraz uposażenia.

27. V. 1962 — **Niedziela V po Wielkanocy**

POWOŁANIE BOŻE SKIEROWANE DO CZŁOWIEKA I ODPOWIEDŹ SKAŻONEJ NATURY LUDZKIEJ

1. Wtórne powołanie Boże zwrócone do człowieka upadłego. doprowadzić do takiego stanu, aby Bóg mógł nas uznać za swoich synów, a Chrystus za swych braci.
2. Wyposażenie: wyposażony został w nieprzeparte pragnienie doskonalenia się i pomoce nadprzyrodzone.
3. Odpowiedź człowieka to aktualizacja potencjonalnego synowstwa i braterstwa przez własną pracę i współpracę z łaską.

31. V. 1962 — **Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego**

CZŁOWIEK SKIEROWANY KU OSTATECZNYM CELOWI

3. VI. 1962 — **Niedziela po Wniebowstąpieniu**

ODNOWIENIE W CHRYSZTUSIE — RÓŻNE PORZĄDKI TEGO ULECZENIA

„Każdy jaką otrzymał łaskę, taką niech służy jeden drugiemu... Jeśli kto mówi — jako mowy Boże, jeśli który służy — jako z mocy, której Bóg dostarcza..” (Lekcja).

1. Tęsknota człowieka za naprawą — odkupieniem i oczekiwaniem go w historii i obecnie.
2. Chrystus odkupia ludzkość.
 - a) w porządku antologicznym — przez włączenie czynnika Boskiego w nasze doskonalenie wewnętrzne, przez odbudowę skażonej natury ludzkiej i udostępnienie jej środków nadprzyrodzonych.
 - b) w porządku intelektualnym — przez przekazanie zasad wychowania dla Boga i ukazanie Ojca.
 - c) w porządku moralnym przez cnoty wlane.

10. VI. 1962 — **Uroczystość Zesłania Ducha Św.**

DUCH ŚW. KONTYNUUJE DZIEŁO CHRYSZTUSA PRZEZ ŁASKĘ, CNOTY, DARY.

1. Nie zostajemy sami. Duch św. został, by nam przybliżyć elementy najróżniejsze nowego Stworzenia. Kontynuacja

dzieła Chrystusowego dokonuje się w Duchu św. „I napełnieni zostali wszyscy Duchem Świętym” (Lekcja). „On was wszystkiego nauczył” (Ewangelia). — „Emitte — et creabuntur”.

2. a) Przez podniesienie wszelkich poczynań doskonalących człowieka do porządku nadprzyrodzonego (łaska uświęcająca).
- b) Przez łaskawą pomoc w doskonaleniu się (łaska uczynkowa).
- c) Przez udzielanie sprawności wlnych (cnót wlnych).
- d) Przez pomoc w przezwyciężaniu przeszkód (siedem darów).
3. Duch św. działa, a nie jest tylko świadkiem przy stworzeniu, odkupieniu, a obecnie w wychowaniu. „Ducha nie gościście”.

17. VI. 1962 — Uroczystość Trójcy Przenajświętszej

PRZEDŁUŻANIE DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ CHRYSTUSA W KOŚCIELE

„Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w Imię Ojca i Syna i Ducha świętego, ucząc je chować wszystko, comkolwiek wam przykazał” (Ewangelia).

1. Przez przekazywanie depozytu wiary, szafarstwo sakramentów a szczególnie duszpasterstwo.
2. Przez zastosowywanie treści wychowania Chrystusowego do wciąż zmieniających się warunków życia ludzkiego.
3. Przez doskonalenie metod wychowawczych w oparciu o wielowiekowe doświadczenie i naukę.
4. Przez uobecnianie tajemnic Chrystusowych w Kościele przez sprawowanie liturgii.
(A oto ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata” (Ewangelia).

21. VI. 1962 — Uroczystość Bożego Ciała

CIAŁO CHRYSTUSA — CIAŁO MISTYCZNE

1. Eucharystyczne człowieczeństwo Chrystusa wypełnia cały Kościół oraz każdego człowieka w Kościele.
2. „Mieszkajcie we Mnie, a Ja w was”.
3. W tym Ciele Chrystus wyznacza każdemu jakąś misję, powołanie, żądając by człowiek wobec Niego i w Nim przeżył je i wypełnił.
4. Chrzest włącza w mistyczne Ciało Chrystusa, a inne sakramenty pomnażają łaskę, „by żyli i obficie żyli”.
5. Życie Eucharystyczne na przestrzeni wieków jest budowaniem mistycznego Ciała Chrystusa.
6. Od ciebie także zależy rozrost Ciała Mistycznego, a każdy twój grzech obciąża w pełnej mierze całą społeczność Kościoła.

24. VI. 1962 — Niedziela II po Zesłaniu Ducha św.

WSKAZANIA WAKACYJNE

Dla miasta:

1. Podczas wakacji nie ustaje obowiązek wychowania: wakacje nie są uwolnieniem się od dziecka i odpowiedzialności za nie.

Dla wsi:

1. Wakacje to okres w którym dziecko jest wolne od systematycznych zajęć szkolnych, a rodzice przeciążeni są pracą.
2. a) Nie przeciążać dziecka pracą ponad siły, wywołującą często zniechęcenie.
b) Organizować dzieciom odpoczynek i rozrywkę, nie pozostawiając ich samym sobie.
c) Uczyć dzieci samodzielności, także i w dziedzinie religijno-moralnej.

1. VII. 1962 — Niedziela III po Zesłaniu Ducha św. — Uroczystość Najdroższej Krwi Chrystusowej

„RES SACRA HOMO” — CENA GODNOŚCI LUDZKIEJ

„Nie przez krew kozłów ani cielców, ale przez własną Krew” (Lekcja).

1. Różne kryteria oceny człowieka — różne jego wartości dla świata w zależności od zdrowia, zdolności do pracy, wieku.
2. Godność człowieka odkupionego mierzy się „nie złotem ani srebrem ale Krwią Najdroższą”.
3. Jezus przelał Swą Krew za wszystkich: nie ma ludzi straconych, całkowicie przegranych dla zbawienia.
4. Wartość Krwi przelanej na Golgocie dowodzi jak bardzo Chrystusowi na nas zależy. Pan Jezus szuka każdego człowieka.
5. Ogrom ceny Odkupienia każdego z nas nakłada na każdego osobistą odpowiedzialność.
6. Chrystus przelał Swą Krew, by wynagrodzić Ojcu za grzech pierworodny i wszystkie osobiste grzechy poszczególnych ludzi. A więc i za grzechy każdego z nas.

8. VII. 1962 — Niedziela IV po Zesłaniu Ducha św.

IDEAŁ WYCHOWANIA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO — OSOBA JEZUSA CHRYSTUSA

„Stworzenie z upragnieniem wyczekuje objawienia synów Bożych (Lekcja).

„Wzdychamy, oczekując przybrania za synów Bożych” (Lekcja)
„Nauczycielu...” (Ewangelia).

1. Istotnym warunkiem wychowania jest ukazanie człowiekowi ideału życia, na którego wzór mógłby kształtować swą osobowość.
2. Świat proponuje nam różne wzory osobowości, zawsze jednostronne i ograniczone.
3. Charakterystyczne cechy niezastąpionego wzoru osoby Chrystusa:
 - a) życie dla Ojca, nastawienie na Boga, pełne zaangażowanie w Boga i Jego sprawach.
 - b) życie dla ludzi, ze względu na Boga.

- Ideał świętości uosobiony przez Chrystusa jest pociągający, mobilizujący, wynoszący człowieka ponad własną nędzę i każdemu dostępny choć nie łatwy. — Celem wychowania wyrobienie właściwej postawy wobec Boga i ludzi.
- Naśladowanie Chrystusa — Mistrza naszego życia, niezrównanego ideału.

„A wyciągnąwszy łódzie na ziemię, opuściwszy wszystko poszli za Nim” (Ewangelia).

15. VII. 1962 — **Niedziela V po Zesłaniu Ducha św.**

CHRYSTUS MIĘDZY LUDŹMI, WSPÓLBRAĆMI

„Jeśli tedy ofiarujesz dar swój do ołtarza, a tam wspomnisz że brat twój ma coś przeciw tobie, wstaw dar twój przed ołtarzem i idź pierwaj pojednać się z bratem twoim, a wtedy przyszedłszy, ofiarujesz dar twój” (Ewangelia).

- Chrystus przyjacielem wszystkich ludzi, za wszystkich poświęcił wszystkich bez reszty „aż do śmierci, a śmierć to była krzyżowa”.
- Chrystus wobec przyjaciół (Apostołowie, Rodzina Łazarza).
- Chrystus i „Obcy” (Samarytanka, Chananejka).
- Chrystus wobec „ludzi spoza marginesu społecznego”.
- Chrystus wobec swych wrogów.
- W każdym człowieku umieć dojrzeć Chrystusa.
„Niech szuka pokoju i niechaj go ściga” (Lekcja).
„Bądźcie wszyscy jednomyślni, współczujący, braterstwa miłośnicy, miłosierni, skromni, pokorni, nie oddając złem za złe ani złośczeniem za złośczenie” (Lekcja).

22. VII. 1962 — **Niedziela VI po Zesłaniu Ducha św.**

CHRYSTUS ROZMAWIA Z OJCEM

„Żyjący Bogu w Chrystusie Jezusie Panu naszym” (Lekcja).

- Rozmowa z ojcem jest zjawiskiem naturalnym i nieodzownym w życiu dziecka.
- Chrystus rozmawia ze Swym Ojcem Niebieskim, nocę spędza na modlitwie, która jest wyrazem Jego miłości ku Ojcu, tęsknoty za Nim, zjednoczenia z Nim.
- Chrystus modli się do Ojca w cierpieniu (w Ogrójcu, na Krzyżu), z pełnym poddaniem się Jego woli.
- Chrystus rozmawia z Ojcem o Sobie i Swej misji życiowej.
- Chrystus wielbi Ojca i wyraża Mu wdzięczność.
- Dziecięca modlitwa do Boga Ojca powinnością dziecka Bożego.

29. VII. 1962 — **Niedziela VII po Zesłaniu Ducha św.**

CHRYSTUS A DOCZESNOŚĆ

„Jak wydawaliście ciało wasze na służbę nieczystości i nieprawości, aby brnąć w nieprawość, tak teraz oddajcie ciało wasze na służbę sprawiedliwości dla uświęcenia” (Lekcja).

„Nie może drzewo dobre złych owoców rodić” (Ewangelia).

- „Nie wiecie czyjego ducha jesteście” — duch Chrystusa i ducha świata.
- Chrystus uznaje wszystko co stworzone.
- Chrystus nie potępia spraw doczesnych lecz je porządkuje; wymaga.

- a) by nie stały się celem,
 - b) by nie absorbowwały całkowicie człowieka,
 - c) by nie przeszkadzały mu w dążeniu do doskonałości.
4. Chrystus nie odrzuca wartości doczesnych, ale włącza je do budowania Królestwa Bożego, do kontynuacji dzieła Odkupienia. Przyszedł bowiem „aby zbawiać”.
 „Z owocu ich poznacie je” (Ewangelia).
 „Czyńcie sobie przyjaciół z mamony niesprawiedliwości” (Łk 16, 9).

5. VIII. 1962 — **Niedziela VIII po Zesłaniu Ducha św.**

NAŚLADOWCY JEZUSA CHRYSZTUSA (ŚWIĘCI)

„Którychkolwiek bowiem ożywia duch Boży, ci są synami Bożymi... Otrzymaliście ducha przybrania na synów... jesteście synami Bożymi” (Lekcja).

1. Nazywamy „świętym” człowieka zjednoczonego z Bogiem przez łaskę i modlitwę, sprawiedliwego moralnie, zanagowanego w życiu Kościoła.
2. Co istotne a co nieistotne w świętości? — Mała i wielka droga świętości.
3. Katolik współczesny chce realizować formy świętości odpowiadające warunkom jego życia, jego szczególnym potrzebom, zamówieniu społecznemu”.

12. VIII. 1962 — **Niedziela IX po Zesłaniu Ducha św.**

MATKA BOŻA — WZÓR WYCHOWANIA I WYCHOWAWCY

„Kto mnie znajdzie, znajdzie życie” (Przysł. 8, 35).

Dlaczego Maryja jest ideałem nawskroś współczesnym?

1. „Pan z Tobą... Łaskiś pełna” — znalazła Boga.
2. „Błogosławionaś Ty między niewiastami” — znalazła swe miejsce wśród ludzi.
3. „Błogosławion owoc żywota Twego” — znalazła cel i sens swego życia w Boskim i duchowym Macierzyństwie.
4. „Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła” (Łkl. 45) — wiarę naszą wzorujemy na wierze Maryi.
5. „Błogosławioną zwać mnie będą” (Łk. 1, 48) — naśladowanie Maryi niezawodną drogą do świętości.
6. Proste środki i warunki realizacji powołania Maryi.

19. VIII 1962 — **Niedziela X po Zesłaniu Ducha św.**

REHABILITACJA ŚWIĘTYCH I ŚWIĘTOŚCI

1. Święci to geniusze życia miłością — stąd pozorna „jednostronność” ich życia; ujmowali rzeczy w ich najważniejszym, najbardziej istotnym aspekcie i — jako autentyczni ludzie ujmowali całość życia i świata w prawdzie.
2. Święci jako „owoc czasu swego” — żyli dla swojej epoki i związanych z nią warunków, zdobywając w nich zasługi.
3. Święci są również „ponadczasowi” jak ponadczasowa jest łaska i miłość — dlatego każdy z nich, właściwie zrozumiany, może być wzorem naszego dzisiejszego życia.
4. Wszyscy jesteśmy wezwani do świętości, polegającej na wiernej współpracy z dawanymi nam przez Boga łaskami.

RELIGIA WARUNKIEM KSZTAŁTOWANIA OSOBOWOŚCI CHRZEŚCIJANINA

„Przywiedziono Mu głuchego i niemego... Effetha, to znaczy: otwórz się” (Ewangelia).

1. Młodzież katolicka oczekuje od wychowawców chrześcijańskich nie tylko chleba, ubrania, wiedzy zawodowej lecz również wskazówek, jak odnaleźć siebie, cel, sens i model życia oraz pracy.
2. Pomocy w uporządkowaniu przyswajanej wiedzy, rehabilitacji wartości moralnych, pozornie bankrutujących, odzyskania wiary w człowieka, wskazania sensu zaangażowania społecznego.
3. To wszystko daje nauka religii, której celem jest nie tylko przekazanie idei porządkującej życie i danie odpowiedzi na dręczące pytania, lecz również nawiązaniem przyjacielskiego kontaktu z Chrystusem.
„Im więcej im nakazywał, tym więcej jeszcze rozgłaszali” (Ewangelia).

PRAWO KOŚCIOŁA DO WYCHOWANIA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

„Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie... Wielu proroków i królów chciało widzieć, co wy widzicie, a nie widzieli i słyszeć, co słyszycie, a nie słyszeli” (Ewangelia).

A. Podstawy autorytetu wychowawczego Kościoła:

1. Autorytet Boga, który sam się nie myli ani nigogo w błąd nie może wprowadzić.
2. Dobra wola i czystość intencji tych, którzy wychowują w imieniu Kościoła.
3. Przygotowanie kapłanów — wychowawców:
 - a) nadprzyrodzone, zwłaszcza przez sakrament kapłaństwa,
 - b) naturalne przez znajomość najnowszych osiągnięć wiedzy pedagogicznej.
4. Rozwiązywanie problemów wychowawczych na modlitwie.

B. Prawo Kościoła do wychowania wiernych:

1. Nakaz Chrystusowy, od którego sam Kościół nie może się zwolnić.
2. Kształtowanie wiernych wedle praw Bożych w sprawiedliwości i prawdzie oraz kształtowanie nowego człowieka czyli wychowywanie jednym z istotnych zadań Kościoła.
3. Kościół jest świadom posiadania prawdy życiowej — „egzystencjonalnej”, której nie wolno mu zatajać — „biada mi, gdybym nie przepowiadał”.

9. IX. 1962. — **Niedziela XIII po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE OBOWIĄZKIEM KOŚCIOŁA JAKO WSPÓLNOTY MISTYCZNEJ

„Obietnice były dane Abrahamowi i potomstwu jego” (Lekcja).

1. Wychowaniem jest szeroko pojęte apostołstwo świeckich, którego celem jest kontynuacja dzieła Odkupienia.
2. Istotą Mistycznego Ciała Chrystusowego podstawą dogmatyczną apostołstwa świeckich.
3. Apostołstwo obowiązkiem moralnym i zasadniczym w życiu chrześcijanina.
4. Ludzka natura, społeczna w swym założeniu, wymaga postawy apostołskiej (ustawiczne obcowanie ludzi ze sobą połączone z wywieraniem wpływów i uleganiem im).
5. Aspekty psychologiczne apostołstwa:
 - a) pełne, osobiste i społeczne, życie wiarą warunkiem jej zachowania,
 - b) niebezpieczeństwo postawy biernej i konsumpcyjnej w życiu religijno - nadprzyrodzonym.

16. IX. 1962 — **Niedziela XIV po Zesłaniu Ducha św.**

KOŚCIÓŁ WYCHOWAWCA POKOLEŃ

1. Udział chrześcijaństwa w przekształcaniu człowieka na przestrzeni wieków:
 - a) uświadamianie ludziom ich godności stworzeń i dzieci Bożych, członków Mistycznego Ciała Chrystusa,
 - b) budzenie szacunku dla każdego człowieka bez wyjątku,
 - c) obrona słabych i upośledzonych,
 - d) humanizm chrześcijański.
2. Kościół apostołem i realizatorem przykazania miłości bliźniego na przestrzeni dziejów, mimo trudności i przeszkód.

23. IX. 1962 — **Niedziela XV po Zesłaniu Ducha św.**

KOŚCIÓŁ WYCHOWUJE SWYCH CZŁONKÓW DAJĄC IM NAUKĘ CHRYSYTUSA

„Ten, który pobiera naukę, niech wszystkimi dobrami swymi dzieli się z tym, który go naucza” (Lekcja).

1. Chrześcijanin styka się z różnymi światopoglądami.
2. Prawem i obowiązkiem Kościoła jest przekazywanie swym członkom całej i nieskażonej nauki Chrystusa i niczego innego poza nią.
3. Kościół głosi naukę Chrystusową ludziom wszystkich stanów i każdego wieku, otaczając wszystkich troską duszpasterską. Podaje ją każdemu wedle jego potrzeb i możliwości pojmowania, wskazując drogę życia w każdym środowisku i każdym warunkach.

30. IX. 1962 — **Niedziela XVI po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE W KOŚCIELE PROWADZI DO ŻYCIA WIARĄ

„Aby przez wiarę Chrystus zamieszkał w sercach waszych” (Lekcja).

„Sprawiedliwy z wiary żyje”.

1. Życie wiarą to nowe oczy duszy, które widzą Boga, ludzi i świat w ich istotnej prawdzie i oceniają ich prawdziwą wartość.
2. Życie wiarą to nowe uszy, nastawione na słuchanie głosu Bożego, dochodzącego do nas w różnej formie.
3. Życie wiarą to nowe ręce do działania wedle myśli Bożej i czynienia wszystkiego przede wszystkim dla Niego.
4. Życie wiarą to nowy rozum i wola, gotowe do uznania prawd trudnych do przyjęcia i zgodnego z nimi postępowania.

7. X. 1962 — **Niedziela XVII po Zesłaniu Ducha św.**

**TRUDNOŚCI W WIERZE I SPOSÓB ICH PRZEZWYCIĘ-
ŻANIA**

„Jeden Pan, jedna wiara...” (Lekcja).

„Co sądzicie o Chrystusie?... A nikt nie mógł mu odpowiedzieć słowa” (Ewangelia).

1. Drobne i wielkie trudności w wierze — ich źródła, przejawy, konsekwencje.
2. Niewłaściwe sposoby przeciwdziałania im (frustracyjne).
3. Sposoby przezwyciężania trudności religijnych własnych.
4. Postawa wobec wątpliwości i dopomaganie im w przezwyciężaniu kryzysów wiary, w powrocie do Boga.

14. X. 1962 — **Niedziela XVIII po Zesłaniu Ducha św.**

**WYCHOWAINE W KOŚCIELE PRZEZ SAKRAMENTY ŚW.
W KTÓRYCH DZIAŁA SAM CHRYSZTUS**

„Dziękuję Bogu mojemu zawsze za was, za łaskę Bożą, która jest wam dana w Chrystusie Jezusie, żeście się w nim we wszystkim wzbogacili... tak że wam na żadnej łasce nie zbywa” (Lekcja).

1. Działanie Chrystusa w uzdrowieniu paralityka.
2. Chrystus działa w sakramentach Swą Bożą mocą.
3. Sakramentalne działanie Chrystusa szanuje wolność człowieka. Czekaj więc On na nasze współdziałanie: gotowość, otwartość na Jego łaski i współpracę z nimi.
4. Chrystus działa w każdym sakramencie odpowiednio do ludzkich potrzeb (specjalne łaski poszczególnych sakramentów).

21. X. 1962 — **Niedziela XIX po Zesłaniu Ducha św.**

**CHRZEST NADPRZYRODZONĄ PODSTAWĄ WYCHOWA-
NIA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO**

„Odnówcie się tedy duchem umysłu waszego i obleczcie się w nowego człowieka, który według Boga stworzony jest w sprawiedliwości i w świętości prawdy” (Lekcja).

1. Chrzest jako włączenie w organizm Kościoła, w którym trwa nowe Boże życie i nowe siły Boże; jako stworzenie nowego człowieka.
2. Chrzest jako włączenie do wspólnoty złączonej świętymi obcowaniem, której wszyscy członkowie wspomagają się i wspierają wzajemnie.
3. Chrzest jako konsekracja do kapłaństwa wiernych.

4. Chrztost jako obalenie zasadniczych przeszkód w realizacji świętości — podstawowego celu wychowania.
5. Zobowiązania przyjęte na Chrzcie św.

28. X. 1962 — **Niedziela XX po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJANINA PRZEZ SAKRAMENT BIERZMOWANIA

„Królestwo moje nie jest z tego świata...” (Ewangelia).

1. Królestwo Chrystusa jest królestwem Łaski i Prawdy.
2. Różne stopnie zaangażowania w Królestwie Chrystusowym.
3. Szczególne zaangażowanie przez Bierzmowanie, uzdalniające do głębszego poznania wiary Chrystusowej i do jej obrony oraz do dawania świadectwa prawdzie Chrystusowej życiem z wiary.
4. Dary Ducha św. jako szczególne pomoce dane w sakramencie Bierzmowania dla pełnienia powołania do apostołstwa.
5. Obowiązki bierzmowanego jako konsekwencje przyjętego sakramentu.

1. XI. 1962 — **Uroczystość Wszystkich Świętych.**

ŚWIĘTOŚĆ UWIELBIONA OSTATECZNYM WYNIKIEM WYCHOWANIA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

„Błogosławieni ubodzy w duchu... błogosławieni cisi... błogosławieni...” (Ewangelia).

1. Święci to błogosławieni na ziemi przez ludzi.
2. Święci to błogosławieni przez Boga w niebie — istota tego błogosławieństwa.
3. W dążeniu do świętości obowiązuje maksymalizm, ponieważ od stopnia świętości zależy stopień chwały w niebie.

4. XI. 1962 — **Niedziela XXI po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ KOMUNIE ŚW.

„Przeto przyobleczcie się w zbroję Bożą abyście mogli stawić opór w dzień zły i wypełniwszy wszystko, ostać się” (Lekcja).

1. Komunia św. jako najintymniejsze obcowanie z Chrystusem Bogiem — Człowiekiem — jej wartości wychowawcze; Chrystus i człowiek oddają się sobie wzajemnie.
2. Komunia św. przemienia nas w Chrystusa, w myśl słów św. Pawła: „Żyje, już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus” (Gal. 2, 20).
3. Komunia św. pełną „zbroją Bożą”.
4. Komunia św. jako czyn apostołski.

11. XI. 1962 — **Niedziela XXII po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ MSZĘ ŚW.

„Abyście byli... napelnieni płonem sprawiedliwości przez Jezusa Chrystusa ku czci i chwale Bożej” (Lekcja).

1. Msza św. jako ubecnienie Ofiary Krzyżowej Jezusa Chrystusa, wprowadza nas w tajemnicę Odkupienia, przypomina mękę, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusowe jako zapowiedź naszego zbawienia.
2. Msza św. jako ubecnienie ofiary Jezusowej budzi w nas potrzebę ofiary i uczy wyrzeczenia, koniecznego w wychowaniu i samowychowaniu.

3. Msza św. jako uobecnienie ofiary Chrystusowej uczy nas współuczestniczyć w dziele Odkupienia przez własną miłość i cierpienie. W jej świetle nasze trudy nie są bezowocne i przekłete, ale celowe i błogosławione.

16. X. 1962 — **Niedziela XXIII po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ MSZĘ ŚW. — II
„Jezus Chrystus, który przemieni ciało naszego uniżenia i upodobni je do ciała jasności swojej” (Lekcja).

1. We Mszy św. człowiek mówi do Boga — Kościół go uczy jak mówić do Boga i o co się modlić, wskazując właściwą postawę na modlitwie.
2. We Mszy św. Bóg mówi do człowieka — uobecnienie Chrystusa nauczającego. „Mów Panie, bo sługa twój słucha...” — Kościół wyjaśnia Chrystusową naukę.
3. We Mszy św. człowiek daje Bogu siebie w ofierze i otrzymuje łaski Odkupienia dla siebie.

25. XI. 1962 — **Niedziela XXIV po Zesłaniu Ducha św.**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ SAKRAMENT
POKUTY (OGÓLNE)

„Abyście postępowali w sposób godny Boga, podobając Mu się we wszystkim” (Lekcja).

„Bóg wybawił nas z mocy ciemności i przeniósł do królestwa Syna umiłowania swego. W Nim mamy odkupienie przez krew Jego, odpuszczenie grzechów (Lekcja).

1. Sakrament Pokuty z punktu widzenia wartości wychowawczych, jest:
 1. Odnowieniem w nas dobra nadprzyrodzonego,
 2. Przywróceniem Bożej hierarchii wartości oraz porządkowaniem środków i celów ludzkiego życia.
 3. Odnajdywaniem w sobie i utwierdzaniem podobieństwa do Boga i do niezrównanego Mistrza Jezusa Chrystusa.

2. XII. 1962 — **Niedziela I Adwentu**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ SAKRAMENT
POKUTY (RACHUNEK SUMIENIA)

„Noc już minęła i przybliżył się dzień. Odrzućmyż tedy uczynki ciemności i przywdziejmy zbroję światła” (Lekcja).

1. Nawiazanie do poprzedniego kazania.
2. Rachunek sumienia jest:
 - a) samopoznaniem,
 - b) samokontrolą wykonania postanowień, czynnikiem postępu życia wewnętrznego i pogłębieniem współżycia z Bogiem,
 - c) ustaleniem hierarchii wartości we własnym życiu wewnętrznym,
 - d) środkiem poznania wady głównej.

9. XII. 1962 — **Niedziela II Adwentu**

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ SAKRAMENT
POKUTY (ŻAŁ ZA GRZECHY I POSTANOWIENIE POPRAWY)

1. Postać św. Jana Chrzciciela, męża pokuty.

2. Zjawiskiem naszych czasów jest zanik poczucia winy oraz dezorganizacja wewnętrzna.
 3. Żal za grzechy jako ocena (samokrytyka) własnej postawy życiowej, czynów, myśli, uświadomienie sobie winy.
 4. Żal za grzechy jako zwrot zasadniczy ku Bogu i odwrócenie się od zła prowadzi do prawidłowej organizacji własnego życia.
 5. Postanowienie poprawy jako plan pracy nad sobą, podjęcie odpowiednich decyzji i mobilizacja własnych środków.
 6. Warunki właściwego planowania i podjęcia decyzji.
16. XII. 1962 — **Niedziela III Adwentu**
WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ SAKRAMENT POKUTY (WYZNANIE GRZECHÓW — ZADOŚCUCYNIENIE)
 „Kimże jesteś?... Cóż powiadasz sam o sobie?” (Ewangelia).
1. Odpowiedź ma paść w wyznaniu grzechów w spowiedzi św.
 2. Wyznanie grzechów aktem szczerości wobec siebie i Boga i przeciwstawieniem się zakłamaniu życia współczesnego.
 3. Wyznanie grzechów wyrazem potrzeby i konieczności ekspiacji.
 4. Zadośćuczynienie wyrazem odpowiedzialności za społeczne skutki grzechu.
 5. Zadośćuczynienie podkreśleniem autentyczności naszej wiary
23. XII. 1962 — **Niedziela IV Adwentu**
WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE PRZEZ LITURGIĘ
 „Przyjdzie Pan, który ujawni to co się kryje w ciemności”. — (Lekcja).
1. Liturgia jako uobecnienie tajemnic Chrystusa nauczającego i zbawiającego, jako kult publiczny składany Bogu i osobiste rozmyślanie o Chrystusie Odkupicielu.
 2. Liturgia jako działanie i współdziałanie.
 3. Liturgia jako czynnik jedności społecznej Kościoła.
 4. Liturgia jako czynnik kształtujący przeżycia estetyczne związane z Bogiem.
25. XII. 1962 — **Uroczystość Bożego Narodzenia**
 Kazanie o tajemnicy dnia.
26. XII. 1962 — **Uroczystość św. Szczepana**
MĘCZEŃSTWO ŚW. SZCZEPANA DOSKONAŁYM OWOCEM WYCHOWANIA PRZEZ GMINĘ CHRZEŚCIJAŃSKĄ
1. Otrzymaliśmy wszystkie dobra duchowe w społeczności.
 2. Różne formy społecznego przekazywania wartości (przez środowisko rodzinne, sąsiedzkie).
 3. Konieczność otwarcia się na drugich i wnoszenia swego wkładu w życie społeczne.
30. XII. 1962 — **Niedziela w oktawie Bożego Narodzenia**
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYCHOWANIE WŁASNE I DRUGICH
 „Zdaj sprawę z władarstwa twego” (Łk 16, 2).
1. Osobista odpowiedzialność każdego za otrzymane od Boga dary naturalne i ściśle osobiste powołanie życiowe (przyrodzone i nadprzyrodzone).

2. Odpowiedzialność za łaski otrzymane, a niewykorzystane, za stopień uległości natchnieniom i upomnieniom Bożym.
3. Odpowiedzialność za pomoc jaką mamy od Kościoła, rodziny, ludzi życzliwych, otoczenia.
4. Odpowiedzialność za oddziaływanie wychowawcze na innych za treść i formę pouczenia ich i napominania, za dawany im przykład dobry i zły, za zaniedbanie obowiązków wychowawczych i za nie dość nadprzyrodzone ich pełnienie.

1. I. 1963 — **Oktawa Bożego Narodzenia**

Kazanie o tajemnicy dnia.

6. I. 1963 — **Uroczystość Trzech Króli**

NIESTANNE OBJAWIANIE SIĘ BOGA

1. Objawienie się Chrystusa poganom (Trzem Królom) jako dowód wewnętrznego związku wszelkiego stworzenia z Bogiem.

13. I. 1963 — **Uroczystość Najświętszej Rodziny**

List Pastorski Biskupów Polskich.

20. I. 1963 — **Niedziela II po Trzech Królach**

WYCHOWANIE DO MIŁOŚCI MAŁŻEŃSKIEJ I RODZINNEJ
 „Odbywały się gody weselne w Kanie Galilejskiej... zaproszono też na gody Jezusa” (Ewangelia).

1. Bóg i Kościół uświęca i wspomaga rodzinę szczególnymi łaskami sakramentu małżeństwa.
2. Kościół otacza małżeństwo specjalną opieką przez swe modlitwy, duszpasterstwo i pouczenia.
3. Czy jako chrześcijanie współdziałamy w tym świadomie z Kościołem.
 - a) przez tworzenie wokół siebie właściwego klimatu życia rodzin zapobiegającego tragediom małżeńsko-rodzinnym.
 - b) przez właściwe, pełne szacunku traktowanie miłości i małżeństwa w rozmowach i wypowiedziach, bez wywoływania zgorznienia i moralizatorstwa.
 - c) przez zgodę i etykę naturalną i chrześcijańską ocenę niemoralności w życiu małżeńskim i rodzinnym, z miłością ale sprawiedliwie.

27. I. 1963 — **Niedziela III po Trzech Królach**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ WIERNYCH ZA POWOŁANIA KAPŁAŃSKIE I ZAKONNE

„Idź ukaż się kapłanowi” (Ewangelia).

1. Cały Kościół potrzebuje kapłanów i zakonników.
2. Zmniejszenie liczby powołań kapłańskich i zakonnych zjawiskiem naszych czasów — jego przyczyny i skutki.

3. Czym jest, jak się budzi i jak utwierdza powołanie kapłańskie lub zakonne.
4. Odpowiedzialność wszystkich członków Kościoła za powołania kapłańskie i zakonne.
5. Obowiązek modlitwy o powołania i współdziałanie w ich rozwoju u siebie i bliskich.

3. II. 1963 — **Niedziela IV po Trzech Królach**

WYCHOWANIE I KSZTAŁCENIE NOWYCH KAPŁANÓW

„A gdy On wstąpił do łodzi, weszli za Nim uczniowie Jego”. — (Ewangelia).

1. Pochwała kapłaństwa.
2. Czego się uczą w Seminarium?
3. Na czym polega wychowanie alumnów Seminarium Duchownych?
4. Trudności materialne, intelektualne, moralne i inne.
5. Jak dopomóc w wychowaniu i kształceniu młodych księży?

10. II. 1963 — **Niedziela Siedemdziesiątnicy**

SZCZEGÓLNE POWOŁANIE WYCHOWAWCZE RODZINY

1. Naturalne i Boże przeznaczenie rodziny do zadań wychowawczych.
2. Rodzina posiada szczególnie pomyślne warunki wychowawcze.
 - a) atmosfera miłości wzajemnej,
 - b) duża i szczerza ofiarności,
 - c) wielość stosunków osobowych członków rodziny między sobą,
 - d) odpowiedni klimat do przekazywania wartości religijnych i moralnych.
3. Zażyła i wszechstronna znajomość członków rodziny ułatwia oddziaływanie wychowawcze.
4. Wszyscy członkowie rodziny wychowują się nieustannie nawzajem.

17. II. 1963 — **Niedziela Sześćdziesiątnicy**

PRAWA I OBOWIĄZKI WYCHOWAWCZE RODZINY

- A. Prawo rodziców do wychowania swych dzieci.
 1. Prawo naturalne, płynące z rodzicielstwa i związanych z nim pragnień zapewnienia dzieciom jak największego dobra; prawo nadprzyrodzone wynikające z sakramentu małżeństwa.
 2. Zasięg prawa wychowawczego rodziców; konieczność wychowania według obiektywnych norm, a nie według własnych upodobań tylko; granice praw wychowawczych.
 3. Wyjątki od prawa.
- B. Obowiązek rodzicielski wychowania własnych dzieci.
 1. Dzieci i młodzież przejawiają wyraźną potrzebę wychowania przez rodziców; brak jego odbija się na nich ujemnie; rodziny zastępcze zamiast internatów dla dzieci wykończonych.

2. Rodzice nie mogą się zwolnić z bezwzględego obowiązku wychowania potomstwa.
3. Czas trwania obowiązków wychowawczych rodziców (do osiągnięcia pełnej dojrzałości — fizycznej, duchowej i moralnej — przez dzieci.

24. II. 1963 — **Niedziela Pięćdziesiątnicy**

WYCHOWANIE DO CHRZEŚCIJAŃSKIEGO ODPOCZYNKU I ROZRYWKI

1. Prawo i obowiązek odpoczynku. Niebezpieczeństwo złego wykorzystania czasu wolnego i rozrywek.
2. Dojrzałe i chrześcijańskie korzystanie z czasu wolnego, zabaw, rozrywek, imprez, widowisk itp. budzi dobre pragnienia i zachęca do czynienia dobrze.
3. Liczenie się z potrzebą odpoczynku i odprężenia, mając jednak na uwadze skłonności i nawyki niebezpieczne dla moralności.
4. Budzenie umiejętności zabawy bez nadużywania alkoholu.

3. III. 1963 — **Niedziela I Wielkiego Postu**

WYCHOWANIE DO CHRZEŚCIJAŃSKIEGO POJMOWANIA PRACY

„We wszystkim okazujemy się jako sługi Boże” (Lekcja).

1. Człowiek współczesny wobec pokus niewłaściwego pojmowania pracy.
2. Chrześcijańska postawa wobec pracy:
 - a) praca dopełnieniem dzieła Bożego stworzenia, czynną pomocą bliźnim, osobistym doskonaleniem się,
 - b) szacunek dla pracy innych i pracy własnej jako kontynuacji dzieła stworzenia,
 - c) budzenie poczucia odpowiedzialności za jakość wykonywania pracy,
 - d) wykazywanie, na przykładzie pracy własnej, że nie jest ona złem koniecznym ani warunkiem zdobywania tylko pieniędzy, lecz że jest przede wszystkim ważnym czynnikiem życia moralnego i środkiem doskonalenia się osobowego.

10. III. 1963 — **Niedziela II Wielkiego Postu**

NACZELNE ZASADY I METODY CHRZEŚCIJAŃSKIEGO WYCHOWANIA I SAMOWYCHOWANIA

„Nie powołał nas... Bóg do nieczystości, ale do świętości” — (Lekcja).

1. Naczelne zasady wychowania chrześcijańskiego.
2. a) realistyczna wiara w człowieka: świadomość istnienia w nim skutków grzechu pierworodnego i zbawienego działania w nim łaski, którą każdy otrzymuje w stopniu wystarczającym,
- b) odwoływanie się do najszlachetniejszych właściwości każdego, a nie do jego słabych stron,
- c) zwracanie się do innych z kroplą miodu na ustach, a nie z beczką octu w sercu,
- d) potępiać zło, a nie błędzącego człowieka.

3. Metody wychowawcze:
 - a) podkreślanie pozytywnych wartości w człowieku i budowanie na nich, a nie potępienie jego słabości,
 - b) przebudowa i przetwarzanie, nigdy niszczenie,
 - c) podnoszenie i uszlachetnianie właściwości wrodzonych a nie tępienie ich,
 - d) pierwszeństwo środków nadprzyrodzonych przed przyrodzonymi,
 - e) wszechstronność stosowanych środków wychowawczych, zapewniająca harmonijny rozwój całego człowieka.

17. III. 1963 — **Niedziela III Wielkiego Postu**

SAMOWYCHOWANIE PRZEZ NIEUSTANNĄ WSPÓLPRACĘ Z ŁASKĄ

„Owoc światłości polega na wszelkiej dobroci, sprawiedliwości i prawdzie” (Lekcja).

1. „Z łaski Bożej jestem tym, czym jestem”.
2. Łaska przychodzi na „wezwanie” człowieka. Współpraca z nią polega na zrozumieniu potrzeby łaski, prośbie o nią, świadomym jej przyjęciu i zrozumieniu sposobów jej działania.
3. Nie stawiać przeszkód łasce, lecz okazywać jej posłuszeństwo, gdyż jest ona głosem natchnień Bożych.
4. Zdobywanie sprawności moralnych (cnót), których nadprzyrodzonym podłożem jest zawsze łaska. Współdziałanie cnót wlnych i nabytych (przykład).

24. III. 1963 — **Niedziela IV Wielkiego Postu**

SAMOWYCHOWANIE JEST PRACĄ NAD WYROBIENIEM CNÓT

1. Czym jest cnota? Prawdziwa wartość człowieka cnotliwego.
2. Bezstronne poznanie siebie punktem wyjścia pracy nad wyrobieniem cnót.
3. Główne wytyczne pracy nad wyrobieniem cnót.
4. Cnoty kardynalne, moralne, (omówienie ogólne).
5. Wielcy wspomóżyciele w pracy samowychowawczej (spowiednik, rodzice, odpowiedzialny przyjaciel).

31. III. 1963 — **Niedziela Męki Pańskiej**

ASCEZA W WYCHOWANIU I SAMOWYCHOWANIU

1. Asceza to umiejętność wyrzeczenia się dóbr mniejszych dla osiągnięcia większych i bardziej zasadniczych.
2. Konieczność ascezy w podjęciu się i wykonaniu każdego czynu dla dzieła, zwłaszcza trudnego; jej szczególna potrzeba w wychowaniu i samowychowaniu.
3. Szczególne środki ascezy chrześcijańskiej: post, umartwienie, jałmużna (wyrzeczenie się rzeczy nam drogich), modlitwa.

7. IV. 1963 — **Niedziela Palmowa**

Czytanie Pasji.

14. IV. 1963 — **Wielkanoc**

Kazanie o tajemnicy dnia.

15. IV. 1963 — **Poniedziałek Wielkanocy**

SAMOWYCHOWANIE NIEUSTANNYM ZMARTWYCHWSTANIEM W CHRYSZTUSIE

21. IV. 1963 — **Niedziela Przewodnia**

O WŁAŚCIWĄ POSTAWĘ WOBEC CHRZEŚCIJAŃSKIEGO WYCHOWAWCY I WYCHOWANIA

A. Postawa wobec wychowawcy:

1. Zaufanie do wychowawców działających z mocy praw Boga i Kościoła, do środków i metod ich działania.
2. Posłuszeństwo ich wskazówkom jako wyraz uznania dla celów, środków, pobudek i intencji jakimi się kierują w pracy wychowawczej.
3. Osobista praca nad własnym charakterem i osobiste dążenie do świętości przekształcają wychowanie w samowychowanie.

B. Postawa wychowawcy wobec swej pracy wychowawczej:

1. Nikt nie przekáže tego czego sam nie posiada — prawo ogólne mające też pełne zastosowanie w wychowaniu.
2. Tylko żywą i mocną wiarą można innym przekazywać, gdyż nie jest to podawanie informacji, lecz wpajanie w sposób aż „zaraźliwy” niezłomnych przekonań.
3. Wartości etyczne przekazywać nie w formie ocen lecz w postaci zdecydowanej moralnej postawy osobistej. Rola przykładu wychowawcy oraz instynktu naśladowczego wychowanków.
4. Dziś same teorie, choćby najwznioślejsze „nie biorą”. Porywa natomiast konsekwentna realizacja światopoglądu własnym życiem, „pełne człowieczeństwo”.

28. IV. 1963 — **Niedziela II po Wielkanocy**

WYCHOWANIE JAKO APOSTOLSTWO SŁOWA, MODLITWY, CIERPIENIA I CZYNÓW

1. Nadprzyrodzony charakter wychowania chrześcijańskiego wymaga stosowania właściwych mu środków.
2. Szczególna potrzeba szeroko pojmowanego wychowania w naszych czasach.
3. Metody wychowawcze:
 - a) apostołstwo słowa,
 - b) apostołstwo modlitwy,
 - c) apostołstwo cierpienia,
 - d) apostołstwo dobrych uczynków.

KAZANIA DLA MŁODZIEŻY

6. V. 1962 — **Niedziela II po Wielkanocy**

ODNOWIENIE ŚLUBOWAŃ JASNOGÓRSKICH

13. V. 1962 — **Niedziela III po Wielkanocy**

NOWY CZŁOWIEK ŻYJE NA ZIEMI DLA NIEBA

„Tak i wy teraz wprowadźcie smutek macie, ale znowu ujrzą was i będzie się radowało serce wasze, a radości waszej nikt od was nie odejmie” (Ewangelia).

1. Wizja nowego i wspaniałego świata podsuwana przez uczonych, społeczników i pisarzy — fantastów i utopistów.
 2. Wizje „nowego człowieka” naszych czasów i epok przyszłych.
 3. Nowy człowiek — chrześcijanin żyje na przeobrażającej się ziemi, bierze czynny udział w jej przemianach, jest twarzą zwrócony ku ludziom, a równocześnie żyje dla Boga i dla pogłębienia i utrwalenia swego związku z Nim.
 4. „A radość wasza nie będzie wam odjęta”.
20. V. 1962 — **Niedziela IV po Wielkanocy**
CHRYSTUS WZOREM I TWÓRCĄ NOWEGO CZŁOWIEKA
 „Dobrowolnie bowiem zrodził nas słowem prawdy, żebyśmy byli niejakiem początkiem stworzenia Jego” (Lekcja).
1. Chrystus naszym wzorem nie w sensie zewnętrznego wyglądu, ale w sposobie widzenia świata, jego oceny, porządkowania jego wartości, wzorem zwłaszcza w zasadniczej postawie życiowej: w ścisłym zjednoczeniu z Bogiem żył i działał nieustannie dla ludzi, których uczynił swymi braćmi.
 2. Chrystus nie tylko wzorem nowego człowieka, ale i prawdziwym jego twórcą przez dzieło Odkupienia dokonane niegdyś na krzyżu i obecnie przez swą łaskę, działającą w Kościele.
 3. Jesteśmy zatem rzeczywiście „szlachetnie urodzeni”.
27. V. 1962 — **Niedziela V po Wielkanocy**
ZAWIERZYĆ CHRYSTUSOWI JAKO ODKUPICIELOWI I PRZEWODNIKOWI ŻYCIA
 „Albowiem sam Ojciec miłuje was, gdyż wyście mnie umiłowali i uwierzyliście, że ja od Boga wyszedłem” (Ewangelia).
1. Wychowawcy, przewodnikowi trzeba zawierzyć — ufać jego kompetencjom w działaniu i jego dobrej woli do słusznego działania.
 2. Najwyższa kompetencja działania Chrystusowego w stwarzaniu nowego człowieka i w przewodzeniu mu, oparte na Jego, a więc Bożym dziele, trwającym i sprawdzonym już przez 2.000 lat. Wciąż na nowo podziwiamy jego aż zaskakujące nas bogactwa.
 3. Zaufanie do dobrej woli Tego, który oddał na Krzyżu życie za Swą naukę i swoje posłannictwo.
 4. „Po krańce ziemi rozpowiadajcie, iż Pan swój naród wyzwolił” (Intr.).
31. V. 1962 — **Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego**
„NIESPOKOJNE SERCE MOJE DOPÓKI NIE SPOCZNIE W TWOIM PANIE”
3. VI. 1962 — **Niedziela VI po Wielkanocy**
POWOŁANI DO DANIA ŚWIADECTWA CHRYSTUSOWI
 „On (Duch św.) o mnie świadectwo dawać będzie. I wy świadectwo dawać będziecie” (Ewangelia).
1. Powołani jesteście przez Chrystusa św., a zwłaszcza przez Bierzmo- wanie do dawania Chrystusowi świadectwa.
 2. Powołanie to jest konsekwencją poznania prawdy w Chrystusie i zawierzenia Mu, co domaga się przekazywania innym, obrony...
 3. „Pan światłem i zbawieniem moim, kogoż nam się lękać”? (Intr.).

10. VI. 1962 — **Uroczystość Zesłania Ducha św.**

UMOCNIENI DUCHEM ŚWIĘTYM

1. Osamotnienie współczesnego człowieka — Bóg wychodzi na przeciw jego osamotnieniu.
2. „Daj nam poznać co jest prawe” (oracja). „Przybądź serc światłości” (Sekwencja).
3. „I do niego przyjdziemy i mieszkanie u niego uczynimy” (Ewangelia). „Czyż nie wiecie, że świątynią Ducha św. jesteście?” — (I Ef. 3. 9).
4. „Daj pociechą Jego zawsze się weselić” (oracja). „Przyjdź Pocieszycielu”.

17. VI. 1962 — **Uroczystość Trójcy Przenajświętszej**

„W IMIĘ OJCA I SYNA I DUCHA ŚWIĘTEGO”

1. Powołanie do intymnego obcowania z Bogiem.
2. Powołanie do obcowania z Tym, o którym św. Paweł mówi: „O głębokości bogactw, mądrości i wiedzy Bożej” (Lekcja).
3. „Abba — Ojcze”. Wniknięcie w tajemnicę Ojcostwa Bożego — Początku wszechrzeczy.
4. Wniknięcie w tajemnicę Syna Bożego — Słowa.
5. Wniknięcie w tajemnicę Ducha św. — Miłości Przedwiecznej.
6. „Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi św.”.

21. VI. 1962 — **Uroczystość Bożego Ciała**

UCZTA EUCHARYSTYCZNA — POKARM MOCNYCH

1. Marzenie człowieka o sprowadzeniu Boga na ziemię. Marzenie o osiągnięciu mocy.
2. Fakt Wcielenia — Bóg stał się człowiekiem: oto odpowiedź Boża dana przez Jezusa Chrystusa.
3. Marzenie człowieka by sam stał się w jakiś sposób Bogiem, by wznosił w siebie życie Boże.
4. Włączenie się Boga przez łaskę, a w szczególniejszy sposób przez Eucharystię w ludzkie życie — to odpowiedź Chrystusa Boga.
5. „Chwała i dziękczynienie bądź w każdym momencie Jezusowi w Najświętszym Boskim Sakramencie”.

24. VI. 1962 — **Niedziela II po Zesłaniu Ducha św.**

WSZĘDZIE SZUKAM I ZNAJDUJĘ BOGA

1. Charakterystyczna dla człowieka postawa niespokojnego poszukiwacza.
2. Nie ma wakacji jako uwolnienia się od Boga. Zająć postawę „poszukiwacza Boga” w nowych warunkach, okolicznościach, między nowymi ludźmi.
3. Gdzie i jak znajduję Boga podczas wakacji?
4. Co będzie mi przypominało bliską obecność Boga?

2. IX. 1962 — **Niedziela XII po Zesłaniu Ducha św.**

BŁOGOSŁAWIONE OCZY I USZY

1. Zasadnicze ludzkie pytania wobec których człowiek staje się bezradny.

2. Chrystus odpowiada na nie nie tylko słowem ale i faktami swego życia, a szczególnie Zmartwychwstaniem.
3. „Wielu proroków i królów pragnęło widzieć, co wy widzicie, a nie widzieli i słyszeć co wy słyszycie, a nie słyszeli” (Ewangelia).

9. IX. 1962 — **Niedziela XIII po Zesłaniu Ducha św.**

KAPŁAN POŚREDNIK MIĘDZY BOGIEM A LUDŹMI

„Idź, okaż się kapłanom” (Ewangelia).

1. Potrzeba pośrednictwa odczuwana codziennie przez dzisiejszego człowieka.
2. Powołanie kapłana do takiego pośrednictwa przez Jedyne Pośrednika Jezusa Chrystusa. „Idź, okaż się kapłanom” (Ewangelia).
3. Dzisiejsi pośrednicy Twój, umiejętność spojrzenia na nich.

16. IX. 1962 — **Niedziela XIV po Zesłaniu Ducha św.**

RZECZY DOCZESNE W ŻYCIU CHRZEŚCIJANINA

„Ciało bowiem pożąda przeciw duchowi” (Lekcja).

1. Alarmujące fakty pochłonięcia współczesnego człowieka przez doczesność, utonięcia w niej, ograniczenia do doczesności. Fakty te określa ogólnie Lekcja dzisiejszej Mszy św.
2. Pan Jezus ostrzega: „Nie można dwom panom służyć” (Mt. 6, 24) — mowa tu o niemożności moralnej.
3. Postawa odejścia od świata jest obecnie postawą heroiczną, szczególnie dla młodych. Ale i do heroizmu wzywa niektórych Bóg dla wyższych celów. — Postawa afirmacji świata jako dalszego ciągu dzieła Stworzenia i jako możliwego uświęcenia (służenia Bogu), nie mimo doczesności ale w doczesności i przez doczesność urzeka szczególnie współczesnego człowieka.

23. IX. 1962 — **Niedziela XV po Zesłaniu Ducha św.**

BOG MÓWI DO CIEBIE: „MŁODZIENECZE TOBIE MÓWIĘ: WSTAŃ „Bóg nawiedził lud swój”.

1. Bóg przemawia przez Swe dzieło Stworzenia, jak ty wypowiadasz się w swej twórczości.
2. Bóg przemawia przez Swe dzieło Objawienia i Odkupienia:
 - a) słowem Swoim nieomylnym,
 - b) miłosierdziem okazywanym cudami,
 - c) działalnością Osoby Jezusa Chrystusa.
3. Bóg przemawia również i obecnie:
 - a) w modlitwie liturgicznej Mszy św., w której się uobecnia,
 - b) w modlitwie prywatnej,
 - c) miłosierdziem jakim nas otacza, cudami wewnętrznymi, dokonywanymi w odpowiedzi na modlitwę.

30. IX. 1962 — **Niedziela XVI po Zesłaniu Ducha św.**

WSPÓLNY DOM (MÓJ I BOGA)

1. Dom mój ma być schronieniem przed obcymi, bezpieczną przystanią, miejscem odpoczynku, do którego wciąż się zwracam. Chcę mieć taki dom, z którego niechętnie będę wychodził i do którego z radością będę wracał.
2. jwiątynia to nasz wspólny dom: Boga, Ojca mego i mój. Niech on przede wszystkim będzie schronieniem, przystanią miejscem odpoczynku.
3. Mamy swe ulubione miejsce spotkań z Bogiem.

7. X. 1962 — **Niedziela XVII po Zesłaniu Ducha św.**

O POWRÓT DO DOMU

„Jedna wiara, jeden chrzest, jeden Bóg i Ojciec wszystkich” (Lekcja)
— jedno wielkie przykazanie miłości.

1. Co dzieli ludzi, a co łączy (w życiu społecznym, rodzinnym towarzyskim).
2. Jakie zasadnicze czynniki dzielą ludzi na różne wyznania.
3. Zasady zjednoczenia chrześcijaństwa (nie kompromis).
4. Nasz udział w dziele zjednoczenia Kościołów (przez modlitwę w intencjach Soboru); to jest również nasza sprawa.

14. X. 1962 — **Niedziela XVIII po Zesłaniu Ducha św.**

TWOJE MIEJSCE W KOŚCIELE

„Rzekł powietrzem ruszonemu...” (Ewangelia).

„We wszystkim zostaliście w nim ubogaceni” (Lekcja).

1. Masz swoje miejsce w kościele — świątyni, ulubiony ołtarz.
2. Masz swoje miejsce w Kościele — Mistycznym Ciele Chrystusa, wyznaczone przez two powołanie chrzestne, przez two uzdolnienia, przez czas, miejsce oraz ludzi wśród których żyjesz. Jesteś w tym konkretnym Ciele Mistycznym Chrystusa — konkretną komórką.
3. Od tego czy jesteś zdrową czy też chorą komórką będzie zależała nie tylko realizacja twoego powołania, ale i losy Mistycznego Ciała Chrystusa. Twoja doskonałość promieniować będzie, twoje grzechy cię będą rzucać. Twoja aktywność buduje — pasywność rozprasza.
4. Chrystus wielokrotnie uzdrawia najróżniejsze choroby, pobudza do życia. On sprawi byś znalazł swe właściwe miejsce w Kościele, jako jego zdrowa i czynna komórka.

21. X. 1962 — **Niedziela XIX po Zesłaniu Ducha św.**

POWSZECHNE WEZWANIE DO ZBAWIENIA

„Idźcie na rozstajne drogi, a kogokolwiek znajdziecie, wezwijcie na gody... Ale nie chcieli przyjść” (Ewangelia).

1. Pan Bóg wzywa wszystkich do zbawienia przez wszczęcie w każdego człowieka potrzeby Boga, szczęścia nieprzemijającego i przewyższającego wszystko oraz potrzeby doskonałości osobistej. Przede wszystkim zaś przez życie i dzieło Jezusa Chrystusa.
2. Pan Bóg zaprasza wszystkich bez wyjątku — dowodem tego powszechność religii.
3. Zaproszenie Jedynego Boga jest jednoznaczne; dlatego poza Kościołem nie ma zbawienia.
4. „Ale nie chcieli przyjść...” — przyczyny odchodzenia od Boga. Boga.
5. Moja odpowiedź na zaproszenie: zdawkowe skinienie głowy czy też pełne zaangażowanie.

28. X. 1962 — **Niedziela XX po Zesłaniu Ducha św.**

UBOGI I UKRZYŻOWANY WŁADCA JEZUS

„Dziękujemy Bogu Ojcu... który nas wyrwał z mocy ciemności i przeniósł w Królestwo Syna umiłowanego, w którym mamy odkupienie przez Krew Jego, odpuszczenie grzechów” (Lekcja).

Królestwo moje nie jest z tego świata” (Ewangelia).

1. Sposoby władania:
 - a) przez podporządkowanie sobie życia prawem,
 - b) przez zaspokojenie najważniejszych potrzeb poddanych,
 - c) przez pociągnięcie do odpowiedzialności za złe czyny.
 2. Chrystus - Król podporządkowuje sobie nasze życie wielkim prawem miłości.
 3. Chrystus - Król zaspakaja najważniejszą potrzebę życiową człowieka — potrzebę uczestnictwa w życiu Bożym.
 4. Chrystus - Król pociąga do odpowiedzialności za sposób realizacji danego nam przez Niego powołania.
 5. „Pójdźmy oddać mu cześć”.
1. XI. 1962 — **Uroczystość Wszystkich Świętych**
POWOŁANIE DO ŚWIĘTOŚCI NA MIARĘ NASZYCH CZASÓW
 „Błogosławieni...”
1. Rzut oka wstecz: święci byli odpowiedzią na najbardziej palące potrzeby społeczeństwa i Kościoła:
 - a) w okresie prześladowań — męczennicy,
 - b) w okresie herezji — wyznawcy i doktorzy,
 - c) w okresie ekspansji apostołskiej — misjonarze,
 - d) w okresie asymilacji dusz zdobytych dla Chrystusa — założyciele różnych dzieł pobożnych i instytucji,
 - e) w okresie upadku moralnego — dusze dziewicze.
 2. Jakie jest dziś „zapotrzebowanie” na świętość? — cechy świętości dziś szczególnie potrzebne.
 3. Cechy mniej istotne dla świętych naszych czasów.
4. XII. 1962 — **Niedziela XXI po Zesłaniu Ducha św.**
MOJA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZED BOGIEM ZA OTRZYMANE POWOŁANIE
 „Podobne jest Królestwo Niebieskie pewnemu królowi, który chciał się rozliczać ze sługami swymi” (Ewangelia).
1. Konieczność ponoszenia odpowiedzialności w życiu osobistym i zawodowym, społecznym i rodzinnym. Tym więcej odpowiedzialność wobec Boga za dar życia.
 2. Odpowiedź przed Bogiem za talenty, przez które nastawia cię ku określonym celom, za czas ci dany i wymierzony.
 3. Odpowiedz za łaski, które otrzymujesz i dary nadprzyrodzone „Zdaj sprawę z włodarstwa twego”.
11. XI. 1962 — **Niedziela XXII po Zesłaniu Ducha św.**
KONSEKWENCJA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ŻYCIE
 „Abyście byli szczerymi i bez obrazy na dzień Chrystusowy, napełnieni plonem sprawiedliwości” (Lekcja).
1. Konsekwencją odwrócenia się od Boga pozbawienie uszczęśliwiającego obcowania z Nim, ponowna śmierć wobec Niego — „Przekleństwo Ojca”.
 2. Konsekwencją zatracenia celu — życie wieczne ale bezcelowe.
 3. Konsekwencją niewłaściwego użycia darów myśli, słowa, mocy — pokaranie zmysłów.
18. XI. 1962 — **Niedziela XXIII po Zesłaniu Ducha św.**
 „I UJAŁ JEJ RĘKĘ I POWSTAŁA”
 „Nie umarła dziewczeczka, ale śpi” (Ewangelia).

1. Życie duchowe cierpi również na choroby prowadzące do jego śmierci. Wielokrotne duchowe umieranie i wskrzeszanie.
2. „Wiara twoja ciebie uzdrowiła”. Wiara wciąż nam uświadamia cel i sens życia ludzkiego, cena pracy i zabawy, sens posiadania dóbr doczesnych. Te nieustanne narodziny oczu do widzenia i serca do kochania tego co Boże i ludzkie (ale w Bogu i dla Boga) to „nowe narodziny”, wskrzeszenie. „Uzdrowiona jest niewiasta onej godziny”.
3. Ostateczne nowe narodziny dla Boga — wskrzeszenie ostateczne: „Nie umarła dziewczeczka, ale śpi”. Życie przemienia się ale nie przemija”.

25. XI. 1962 — **Niedziela XXIV po Zesłaniu Ducha św.**

„KIEDY POWRÓCI PAN”

„Ujrzą Syna Człowieczego” (Ewangelia).

1. Chrystus powróci na świat w przerażającym charakterze, bo na sąd ostateczny.
2. Bliższe, codzienne spotkanie z nieustannie powracającym Chrystusem, przychodzącym na ołtarz i na Krzyż na słowa kapłańskie. Przybywa na drogi ubogich i krzywdzonych, na słowa przebaczenia, pociechy, rady, modlitwy i skargi. Przychodzi w intymnym nastroju, staje wobec nas łagodny i poszukujący.
3. Powraca Pan. Czy strzegasz Go, czy Go szukasz, czy jesteś dla Niego otwarty? Jakim Go odnajdujesz tu na ziemi, takim odnajdziesz Go w wieczności i już nie będzie przerażający.
4. „Kiedy powróci Pan?” — Nie będę się lękał o czas i zawsze będę gotów Go spotkać.

2. XII. 1962 — **Niedziela I Adwentu**

OCZEKIWANIE NA ZBAWICIELA DAWNIEJ I OBECNIE

„Noc przeminieła i dzień się przybliżył” (Lekcja).

1. Noc to pozbawienie światła, oczekiwanie nadejścia poranku. Ludzie oczekiwali światła i oczekują nadejścia Chrystusa — „światłości świata”.
2. Oczekiwali Go osamotnieni w swym zwichniętym człowieczeństwie, w słabości i bezradności tylko ludzkiej egzystencji.
3. Oczekiwali bez broni na Tego, który zwycięży grzech i śmierć — oczekiwali na zbroję.
4. Podobieństwo naszego oczekiwani.

9. XII. 1962 — **Niedziela II Adwentu**

ZASADNICZA PRAWDA LUDZKIEJ EGZYSTENCJI

„Począł jasno mówić Jezus do rzesz o Janie” (Ewangelia).

1. Pochwała dla św. Jana odkryciem prawdy o człowieku przeciętnym, któremu Chrystus go przeciwstawił.
2. „Trzcina chwiejąca się od wiatru”:
 - a) Człowiek niepewny znajomości samego siebie nie wie czy jest „homo faber” czy „zwierzęciem społecznym”, redukcja do gleby w którą kiedyś się zamieni. Czy jest wolny i odpowiedzialny czy zdeteminowany, czy ma cieszyć się z wolności czy ją przeklinać za konieczność nieustannego czynienia bezsensownego wyboru?
 - b) chwiejący się z trwogi przed własną bezsilnością, przed cierpieniem i śmiercią.

3. „W miękkie szaty odziany” — w szaty zła, oddzielające od Boga.
4. „Niebiosa z rosą spuszczaćcie z góry, sprawiedliwego...”

16. XII. 1962 — **Niedziela III Adwentu**

NA SPOTKANIE Z ODKUPICIELEM

„Pan blisko jest” (Lekcja).

„Prostujcie drogę Panu” (Ewangelia).

1. Prostował będę drogę Panu do mojego życia przez:
 - a) pokorę zmysłu wobec przerastającej nas Jego Prawdy; postawę ucznia a nie sędziego Jego Prawdy,
 - b) czystość serca — gotowość konsekwentnego przyjęcia wszystkiego, co Jego Prawda i Odkupienie zażąda, bez targowania się, drobiazgowych obliczeń zysków i strat.
 - c) szukanie we wszystkim Pana, a nie siebie, własnego prawa, własnych zadowoleń.
2. Prostowanie ścieżek Panu do mego życia wymaga ode mnie szlachetności charakteru.

23. XII. 1962 — **Niedziela IV Adwentu**

OSTATNIE PRZYGOTOWANIA NA PRZYJĘCIE NOWONARODZONEGO

„Aż przyjdzie Pan” (Lekcja).

„Krzywe miejsca będą proste, a ostre drogi gładkimi” (Ewangelia).

1. O czym mogą mi mówić zewnętrzne przygotowania do Świąt?

2. Moje wewnętrzne przygotowania:

- a) oczyszczenie żłóbka mej duszy z grzechu,
 - b) przyozdobienie jej czynami szczególnie miłymi Dzieciątku,
 - c) przygotowanie się do obcowania z Dzieciątkiem przez liturgię.
3. Mój udział we właściwym przygotowaniu innych ludzi do świąt Bożego Narodzenia.

25. XII. 1962 — **Boże Narodzenie**

NARODZIŁ SIĘ NAM ZBAWICIEL

„Okazała się dobroć i ludzkość Zbawiciela naszego Boga... Podług miłosierdzia swego zbawił nas... byśmy usprawiedliwieni łaską Jego stali się dziedzicami według nadziei... żywota wiecznego” (Lekcja II Mszy św.).

Na czym polega Dobra Nowina?

Bóg się rodzi, moc — truchleje
 Pan niebiosów — obnażony.
 Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
 Ma granice Nieskończony.
 Wzgardzony — okryty chwałą
 Śmiertelny — Król nad wiekami.
 A Słowo Ciałem się stało
 I mieszkało między nami.

30. XII. 1962 — **Niedziela w Oktawie Bożego Narodzenia**

ZNAK KTÓREMU SPRZECIWIĄĆ SIĘ BĘDĄ

„Oto Ten położony jest na znak, któremu sprzeciwiać się będą” — (Ewangelia).

1. Znak, któremu sprzeciwiali się współcześni mu ludzie (faryzeusze, poganie...).

2. Znak, któremu sprzeciwiają się ludzie dziś żyjący:
 - a) ze względu na nieodczuwanie potrzeby Objawienia, Odkupienia, Zbawienia;
 - b) ze względu na słabość, złą wolę, wygodnictwo, egoizm;
3. „A dziecię rosło i umacniało się”, mimo sprzeciwu — i będzie — mimo sprzeciwu — umacniało się i rosło.

1. I. 1963 — Nowy Rok

PRZEZ CHRZEST WŁĄCZENI W CHRYSZTUSA

„Nazwano imię Jego Jezus” (Ewangelia).

1. Kiedy ci nadawano imię w kościele na Chrzcie św....
2. Zostałeś wówczas włączony w Mistyczne Ciało Chrystusa, zespolony na zawsze z Jezusem, a więc z życiem Bożym. Twoje grzechy obciążają Kościół, a twe dobro go doskonali.
3. Zostałeś zespolony z innymi ludźmi, którzy również są członkami Chrystusowymi, a zatem i naszymi braćmi.

6. I. 1963 — Uroczystość Trzech Króli

OBJAWIENIE SIĘ NAM BÓSTWA JEZUSA CHRYSZTUSA

„Moc pogan przyjdzie do Ciebie” (Lekcja).

1. Znaki Chrystusowego Bóstwa przekazane nam przez Ewangelię
2. Trwanie dzieła Jezusowego, mimo trudności.
3. Rozszerzania się dzieła Jezusowego na cały świat: przyjmowanie Go przez Mędrców i ludzi prostych, możnych i niewolników.
4. „I upadłszy, pokłonili się Jemu. A otworzywszy skarby swoje ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę” (Ewangelia).

13. I. 1963 — Uroczystość Świętej Rodziny

„WZRASTAŁ W ŁASCE U BOGA I U LUDZI”

1. Prawo wzrostu i rozwoju życia.
2. Życie Boże musi być w nas i rozwijać się. Upomnienie ś.w. Pawła: „Gdy byłem dzieckiem, mówiłem jak dziecko, rozumiałem jak dziecie. Gdy zaś mężem się stałem, odrzuciłem co było dziecinne”. (I Kor. 13, 11).
3. Wzrost życia Bożego w nas dokonuje się przede wszystkim przez czerpanie ze źródeł łaski sakramentów św., oraz działanie dla Boga. „Wszystko, cokolwiek czynicie w słowie albo w uczynku, wszystko w Imię Pana Jezusa Chrystusa” (Lekcja).
4. Od stopnia wzrostu życia Bożego w nas na ziemi zależy stopień naszej chwały i szczęścia w niebie.
5. Szczególną pomocą w bogaceniu życia Bożego w nas może być ojciec, matka, rodzina.

20. I. 1963 — Niedziela II po Trzech Królach

UDZIAŁ MARYI W DZIELE ODKUPIENIA

„A była tam Matka Jezusowa” (Ewangelia).

1. Udział Maryi w dziele Odkupienia od Zwiastowania aż do zdjęcia z Krzyża i złożenie do grobu Chrystusa. „Matko Odkupiciela z niewiast najślawniejsza...” (Hymn).
2. Udział Maryi w dziele naszego Odkupienia obecnie:
 - a) przez powszechne rozdawnictwo łask,
 - b) przez wstawianie się za nami u Syna: „Wina nie mają”. „Od wieków nie słyszano...” (Modl. św. Bernarda).
3. „Odtąd błogosławnicą zwać mnie będą wszystkie narody” (Magnif.)

27. I. 1963 — **Niedziela III po Trzech Królach**

PAN JEZUS OBJAWIA SWĄ PRZYJAŻŃ LUDZIOM

„Wyciągnąwszy Jezus rękę, dotknął się go, mówiąc: „Chcę, bądź oczyszczony” (Ewangelia — uzdrowienie trędowatego).

„Przyjdę i uzdrowię go” (sługę setnika).

„Niech ci się stanie” (Ewangelia).

1. Wielki tytuł przyjaźni Chrystusowej ku nam: „Nie złotem ani srebrem zostaliśmy odkupieni, ale Krwią...” (I P. 1. 18).
2. Powszechność przyjaźni Chrystusowej: nikt nie został wyjęty spod prawa do przyjaźni z Chrystusem, nawet ludzie „przegrani”.
3. Bogactwo form Chrystusowego działania dla ludzi — przyjaciół: wszystkie ich troski, potrzeby, nawet ziemskie, traktuje On jako swoje własne.
4. I my „obmyślamy, co dobre nie tylko dla Boga, ale też i dla wszystkich ludzi” (Lekcja).

3. II 1963 — **Niedziela IV po Trzech Królach**

PAN JEZUS UCISZA BURZĘ

1. „A burza wielka powstała” (Ewangelia). Trudności religijne młodzieży: ich rodzaj, przyczyny, skutki.
2. „Giniemy”. Nieporadność w przezwyciężaniu trudności religijnych: właściwe metody, właściwi pomocnicy.
3. „Panie zachowaj nas”. Modlitwa w utrapieniu kryzysu wiary.
4. „Któż jest Ten, któremu wiatry i morza są posłuszne?” (Ew.).

10. II. 1963 — **Niedziela Siedemdziesiątnicy**

OSTATECZNY REZULTAT PÓJŚCIA ZA CHRYSYTEM

„Nie wiecie, że ci, którzy w zawody biegają, w prawdzie wszyscy biegają, ale jeden nagrodę bierze? Tak biegnijcie, abyście osiągnęli” (Lekcja).

„A uczyniwszy umowę z robotnikami po denarze za dzień, posłał ich do winnicy swojej” (Ewangelia).

1. Zjednoczenie uszczęśliwiające jest przedłużeniem zjednoczenia z Bogiem na ziemi i jego konsekwencją.
2. Na czym polega wieniec nagrody o którym mówi św. Paweł?
 - a) na zaspokojeniu głodu intelektualnego poznania,
 - b) na posiadaniu dobra najwyższego, w którym są wszystkie inne, cząstkowe,
 - c) na urzeczywieniu pięknem Boga i tego co w Nim trwa.
3. Szczęście to nie będzie miało końca.

17. II. 1963 — **Niedziela Sześćdziesiątnicy**

O WŁAŚCIWĄ POSTAWĘ WOBEC SŁOWA BOŻEGO

„Wyszedł, który sieje, siał nasienie swoje” (Ewangelia).

1. „Jedno upadło koło drogi... ptaki niebieskie wydziobały je”.
2. „A drugie padło na grunt skalisty... uschło, gdyż nie miało wilgoci”. Brak wewnętrznych warunków: ciasnota umysłowa, materializm praktyczny, niechęć do przemiany życia wedle Prawdy Bożej
3. „Inne padło między ciernie... przygłuszyły je”. Grzeszny człowiek z trudnością pojmuje sprawy, a jeszcze trudniej je przyjmuje.

4. „A inne na ziemię urodzajną... wydało plon stokrotny”. Ziemia urodzajna to dusza otwarta dla prawdy, gotowa do jej przyjęcia i bezkompromisowej realizacji.
5. Przekazywać innym przeżywane prawdy Boże” (św. Bernard), dawać świadectwo prawdzie.
6. „W pracach rozlicznych, w chłostach ponad miarę, w niebezpieczeństwach śmierci częstokroć” (Lekcja) — oto postawa apostołska św. Pawła wobec Dobrej Nowiny Chrystusowej.

24. II. 1963 — Niedziela Pięćdziesiątnicy

O WŁAŚCIWĄ POSTAWĘ WOBEC BOGA

1. „Gdybym mówił językami ludzi i aniołów, a miłości bym nie miał, byłbym jako miedź dzwicząca albo cymbał brzęiący. I gdybym miał dar prorocstwa...” (Lekcja).
2. Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest... nie zazdrości, nie działa obłudnie, nie nadyma się, zaszczytów nie pragnie, nie szuka swego... nie pamięta urazy, nie cieszy się z niesprawiedliwości, ale współweseli się z prawdy” (Lekcja).
3. Miłość „wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, wszystkiego się spodziewa, wszystko przetrwa” (Lekcja).

3. III. 1963 — Niedziela I Wielkiego Postu

POKUSY WSPÓŁCZESNEGO MŁODEGO CZŁOWIEKA

„Jezus został wywieziony na puszcę przez Ducha aby był kuszo-
ny” (Ewangelia).

Najważniejsze pokusy współczesnej młodzieży:

1. „Aby te kamienie stały się chlebem”. Pokusa przestawienia hierarchii wartości według własnego rozeznania, odczucia potrzeby, wygody, by kamienie uczynić chlebem. — A trzeba stosować miarę Słowa Bożego.
2. „Aby snadź nie obraził o kamień nogi twojej”. Pokusa konformizmu, pójsicia po linii najmniejszego oporu, „wożenia się na kółku”, łatwizny, taniochy.
3. „Jeśli upadłszy oddasz mi pokłon”. Pokusa antropocentryzmu (zamiast teocentryzmu), nieświadome spychanie Boga i jego spraw na peryferia swego życia, poszukiwań i zainteresowań.

10. III. 1963 — Niedziela II Wielkiego Postu

ODNOWA WEWNĘTRZNA PRZEZ SPOWIEDŹ ŚW.

„I przemienił się przed nimi... a szaty Jego stały się białe jak śnieg” (Ewangelia).

1. Odnowienie dobra nadprzyrodzonego w człowieku (synostwa Bożego, siły Bożej i Bożych darów) przez spowiedź św.
2. Odnowienie, korekta, kontrola naszego wiernego wykonywania planów Bożych wobec nas, naszego posłuszeństwa powołaniu otrzymanemu od Boga,
3. Odnowienie przyjacielskiego, dziecięcego obcowania z Bogiem. Zasadniczy zwrot ku Bogu, Ojcu umiłowanemu.
4. Psychologiczne skutki odnowy.

17. III. 1963 — Niedziela III Wielkiego Postu

PRZECIW WIELKIEMU NIEPRZYJACIELOWI

„Wyrzucił Jezus czarta...” (Ewangelia).

„I wszelka nieczystość albo chciwość niech nie będą nawet wspomina-
ne między wami...” (Lekcja).

1. Dewaloryzacja pojęcia grzechu wśród współczesnych — jej przyczyny i skutki.
 2. „Tajemnica nieprawości”.
 3. Taktyka walki z grzechem: nie odkładać poprawy, nie lekceważyć grzechu, szukać głównych prowokatorów, działać planowo. „Gdy zbrojny mocarz strzeże domu swego, bezpieczne jest to co ma” (Ewangelia).
24. III. 1963 — **Niedziela IV Wielkiego Postu**
WIELKOPOSTNY CHLEB REKOLEKCJI
 „Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy... i rozdawał siedzącym” (Ewangelia).
1. Refleksja nad sobą, nad celem swego życia, powołaniem, miejscem przed Bogiem, w świecie, między ludzi.
 2. Odnowienie zwrotu zasadniczego ku Bogu.
 3. Obrachunek zysków i strat duchowych.
 4. Ożywienie wiary, zachwianej lub tylko zaniedbanej.
 5. Spotkanie z Chrystusem cierpiącym i przebacającym.
 Mój udział osobisty w rekolekcjach.
31. III. 1963 — **Niedziela Męki Pańskiej**
ABY CIERPIENIA JEZUSOWE NIE BYŁY W NAS DAREMNE
 „Ani przez krew kozłów ani cielców, ale przez własną Krew... — (Lekcja).
 „Porwali tedy kamienie, by rzucić na Niego” (Ewangelia).
1. Daremność podjętego trudu, poświęcenia to najwyższa przegrana.
 2. Daremność Jezusowego dzieła w nas ujawnia się:
 - a) w niezrozumieniu istotnego sensu Jego cierpienia, w zatrzymywaniu się naszym przy zewnętrznych jego szczegółach, bez wglębnienia się w samą istotę,
 - b) w nieprzyjęciu skutków śmierci Chrystusowej: Odkupienia,
 - c) w niepodjęciu wysiłku osobistego dla utrwalenia w duszy na zawsze krzyża Chrystusowego.
14. IV. 1963 — **Wielkanoc**
NASZE ZWYCIĘSTWO W CHRYSZTUSIE
1. Potrzeba nieustannej weryfikacji sądów, ocen, postaw życiowych,
 2. Fakt Zmartwychwstania Chrystusa najwyższą weryfikacją:
 - a) fakt, a nie wiara Jego pobożnych uczniów,
 - b) stanowi weryfikację nauki Chrystusa, Jego Boskiej mocy, posłannictwa odkupieńczego, Bóstwa. „Gdyby Chrystus nie zmartwychwstał, próżna byłaby wiara nasza”.
21. IV. 1963 — **Niedziela Przewodnia**
„PAN MÓJ I BÓG MÓJ”
1. Chrystus Bogiem moim: przynależę do Niego, mam udział w Jego synostwie Bożym, a więc i w zwycięstwach.
 2. Moje spotkanie ze zwycięskim Chrystusem Panem:
 - a) w Eucharystii — przewycięża odległość i czas, materię i formę,
 - b) w Kościele — przewyciężył trudności rozwoju i zewnętrzne przeciwności,
 - c) w mojej egzystencji — przewycięża mnie bym i ja mógł być zwycięzcą.

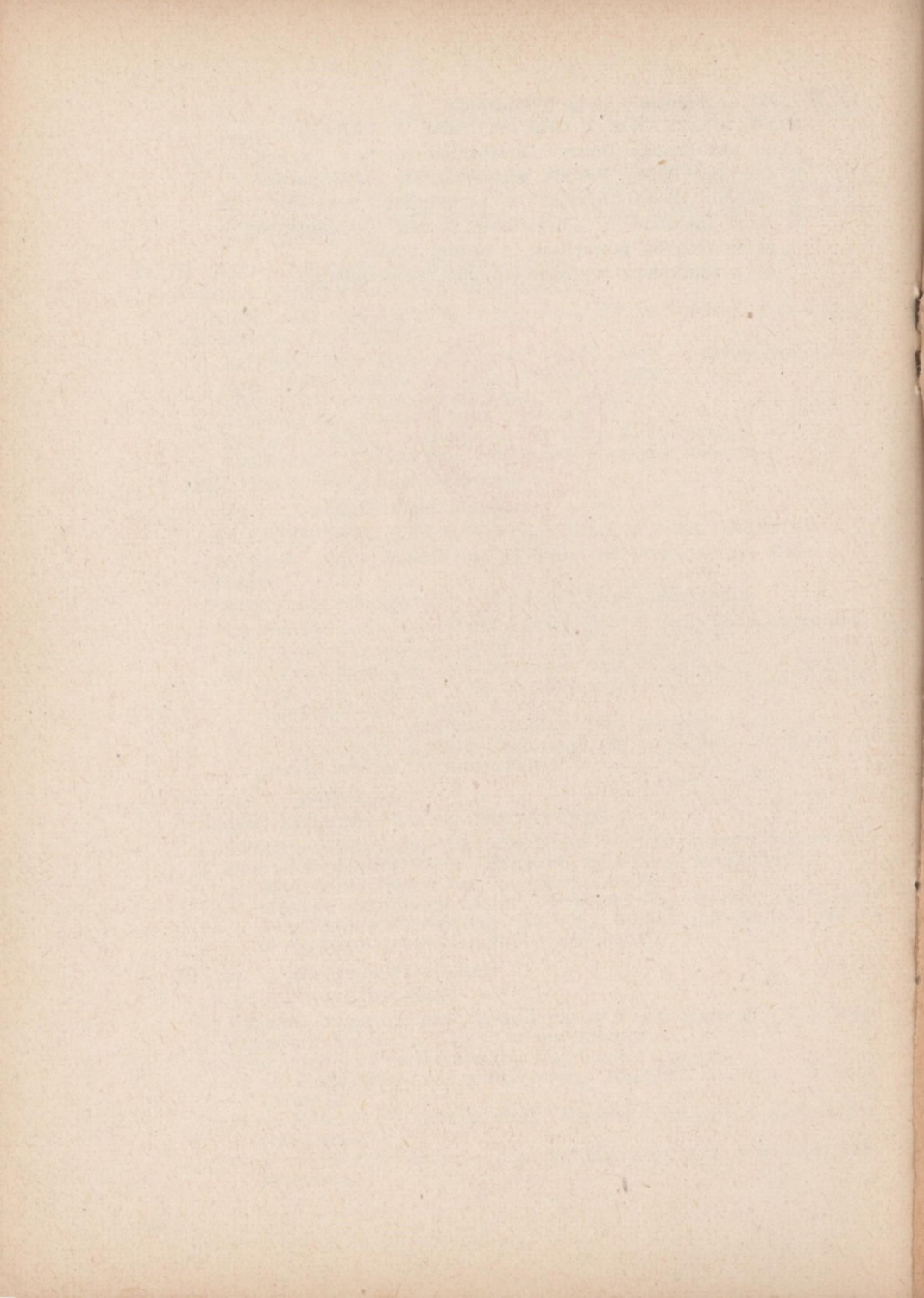
28. IV. 1963 — **Niedziela II po Wielkanocy**

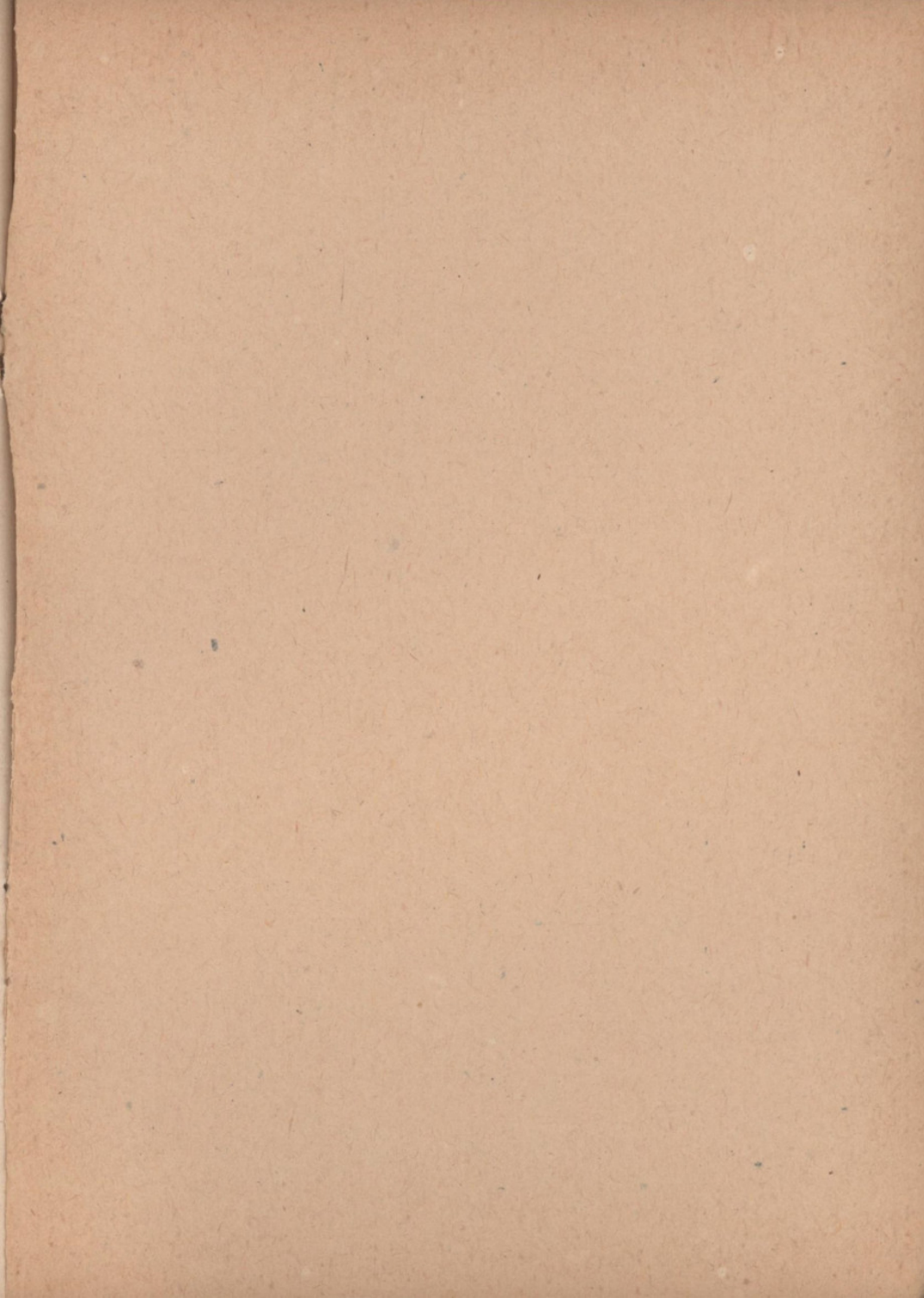
MOJE SPOTKANIE Z CHRYSTUSEM W PARAFII

„Jam jest Pasterz Dobry” (Ewangelia).

1. Chrystus Dobry Pasterz przychodzi do mojej parafii.
2. Kapłan „drugi Chrystus” — przedłużenie Jego rąk i ust.
3. Moje spotkanie z „Chrystusem parafii” — kapłanem:
 - a) w różnych potrzebach, o każdej porze,
 - b) z zaufaniem, wyrozumiałością, serdecznością.

Za zezwoleniem Władzy Duchownej

Wydaje Kuria Biskupia w Gorzowie Wlkp.

Druk: Gorzowska Drukarnia Akcydensowa w Gorzowie Wlkp.

Zam. 374 — 1962 — C-6 — Nakład 1.200